

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku

SYLABUS w cyklu kształcenia 2016-2019

Jednostka Organizacyjna:		Wydział Wychowania Fizycznego		Kierunek:		FIZJOTERAPIA	
Rodzaj studiów i profil (I stopień/II stopień, ogólnie akademicki/praktyczny):			I STOPIEŃ/ praktyczny	Kod przedmiotu:		FISNm05	
Nazwa przedmiotu:			<i>Podstawy Terapii manualnej</i>				
Tryb studiów	Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Punkty ECTS	Typ przedmiotu	Język wykładowy
Stacjonarne	II	3 i 4	wykłady	13	5	obligatoryjny	Polski
			ćwiczenia	61			
Nauczyciel(-e) odpowiedzialny(-i) Dr n. med. Andrzej Permoda e-mail: biomedap@poczta.fm							
Wymagania wstępne: 1. Student posiada ogólną znajomość budowy i funkcji organizmu człowieka oraz podstawy fizjoterapii ogólnej 2. Posiada wiedzę w zakresie fizyko-chemicznych i biologicznych podstaw nauk o zdrowiu.							
Cele przedmiotu: Celem przedmiotu jest pozyskanie wiedzy w zakresie terapii manualnej z uwzględnieniem diagnostyki, mobilizacji i algorytmu postępowania w terapii manualnej. Przedstawienie w formie wykładów, dyskusji i filmów, historii medycyny manualnej, jej Pionierów i Twórców poszczególnych szkół terapii manualnej. Zapoznanie z wybranymi szkołami terapii manualnej oraz wybranymi technikami diagnostycznymi i terapeutycznymi tych szkół. Przedstawienie i opanowanie zasad badania manualnego, sposobów konstruowania planu terapeutycznego i rodzajów używanych technik. Opanowywanie i doskonalenie przedstawionych metod diagnostycznych i terapeutycznych. Prezentacja i opanowywanie pojedynczych technik najbardziej charakterystycznych w prezentowanych metodach. Analiza zdjęć RTG. Zdobycie umiejętności wykonywania zabiegów terapii manualnej.							
Opis efektów kształcenia dla przedmiotu oraz ich powiązanie z efektami kształcenia dla kierunku:							
WIEDZA							
W1	Potrafi wymienić podstawowe właściwości biologiczne i fizyczne tkanek oraz potrafi opisać i interpretować zjawiska fizyczne i biochemiczne zachodzące w ustroju niezbędne do wykonania zabiegu terapii manualnej.					K_W01	

W2	Zna i potrafi interpretować mechanizmy działania określonych czynników fizykalnych stosownych w procesie profilaktyki, leczenia i usprawniania stosowanych w terapii manualnej. Zna metody diagnostyki różnicowej, testy diagnostyczne zaburzeń układu ruchu i obwodowego układu nerwowego, właściwych dla studiowanego przedmiotu i kierunku studiów.	K_W 05, K_W12,
W3	Zna skutki uboczne, wskazania i przeciwwskazania do stosowania terapii manualnej w procesie leczenia i usprawniania chorego oraz w działaniach profilaktycznych. Zna podstawowe pojęcia używane w terapii manualnej, posiada ogólną znajomość prezentowanych technik terapii manualnej oraz metod diagnostycznych.	K_W12, K_W14,
W4	Zna prawne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty w Polsce i Europie. Posiada wiedzę o stowarzyszeniach zawodowych fizjoterapeutów w Polsce.	K_W15

<i>UMIEJĘTNOŚCI</i>		
U1	Posiada umiejętności i zdolności manualne umożliwiające stosowanie prezentowanych technik terapeutycznych z zakresu terapii manualnej przygotowujące do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, Potrafi komunikować się z pacjentem i jego rodziną.	K_U01,K_U03
U2	Potrafi interpretować wiedzę z zakresu zaburzeń i zmian patologicznych wywołanych chorobą, urazem lub inną formą niepełnosprawności i wykorzystać ją w terapii manualnej. Potrafi identyfikować problemy pacjenta w zakresie opanowanych technik diagnostycznych. posiada umiejętność prowadzenia dokumentacji terapeutycznej w zakresie zapisów używanych w terapii manualnej.	K_U06, K_U07,
U3	Potrafi zastosować zbiegi terapii manualnej w różnych zaburzeniach, dysfunkcjach, schorzeniach oraz w procesach biologicznego starzenia się organizmu w różnych okresach ontogenezy.	K_U14
U4	Potrafi kontrolować efektywność procesu fizjoterapii oraz identyfikować błędy i zaniedbania w procesie usprawniania.	K_U17 , K_U09
U5	Potrafi prowadzić dokumentację fizjoterapeutyczną, w tym przede wszystkim dokumentację zabiegów terapii manualnej.	K_U19
<i>KOMPETENCJE</i>		
K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie. Jest świadom własnych ograniczeń.	K_K01, K-K02
K02	Samodzielnie wykonuje powierzone mu zadania i właściwie organizuje pracę własną.	K_K06
K03	Potrafi formułować opinie dotyczące różnych aspektów fizjoterapii z zachowaniem zasady tajemnicy medycznej i poszanowaniem praw pacjenta.	K_K12

Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia:

Zaliczenie z oceną w zakresie wiedzy: kolokwium, testy sprawdzające;

Zaliczenie z oceną w zakresie umiejętności: sprawdzian praktyczny po każdej poznanej technice, metodzie, student samodzielnie ma wykonać/zaprezentować daną technikę lub zabieg.

Egzamin końcowy teoretyczno-praktyczny.

I. EGZAMIN PISEMNY : TEST WYBORU JEDNOKROTNEGO

3.0 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 60-69% zakresu pytań w teście

3.5 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 70-79 % zakresu pytań w teście

4.0 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 80-84 % zakresu pytań w teście

4.5 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 85-89 % zakresu pytań w teście

5.0 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 90-100 % zakresu pytań w teście

II. REALIZACJA ZLECONEGO ZADANIA POPRZEZ SPRAWDZIAN PRAKTYCZNYCH UMIEJĘTNOŚCI

3.0 - Umiejętność opanowana w stopniu podstawowym. Jest ona wykonywana w sposób nieregularny

3.5 - Umiejętność opanowana w stopniu dostatecznym. Jest wykorzystywana w sposób samodzielny, ale wskazane jest wsparcie ze strony osób bardziej doświadczonych

4.0 - Umiejętność opanowana w stopniu dobrym- pozwalającym na samodzielne, praktyczne wykorzystanie w trakcie realizacji zadań zawodowych

4.5 - Umiejętność opanowana w stopniu bardzo dobrym , pozwalającym na bardzo dobrą realizację zadań z danego zakresu

5.0 - Umiejętność opanowana w stopniu doskonałym, pozwala na rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw właściwych dla danego zakresu działań

Aby uzyskać zaliczenie przedmiotu na ocenę dostateczną student musi osiągnąć wszystkie wymienione w sylabusie efekty kształcenia

Metody i formy realizacji przedmiotu:

- wykład kursowy (informacyjny) i wykład konwersatoryjny,

- ćwiczenia w pracowni praktycznej nauki zawodu

metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy (problemowa):

- metoda przypadków

metody praktyczne:

- ćwiczebne
- realizacji zadań

Treści kształcenia:

Wykłady:

Semestr 3 - 13godzin

1. Rys historyczny. Wprowadzenie do zagadnienia terapii manualnej, historia medycyny manualnej, Rozwój terapii manualnej w Polsce. Regulamin i warunki uzyskania zaliczenia. Historia mobilizacji: osteopatia i chiropraktyka. Środki pomocnicze stosowane w terapii manualnej. 2g
2. Terapia manualna w modelu holistycznym. Definicja czynnościowej zmiany stanu tkanek. Statyka miednicy i jej wpływ na rozwój układu ruchu. Diagnostyka różnicowa wg. Maigne'a i Bischofa 2g
3. Podstawowe pojęcia terapii manualnej: zablokowanie – objawy i przyczyny, mobilizacje i ich rodzaje, gra stawowa wg. F. Kaltenborna, wzorce torebkowe. Wskazania i przeciwwskazania. 2g
4. Algorytm postępowania w terapii manualnej z uwzględnieniem prakseologicznego modelu działania. Diagnostyka i testy czynnościowe. 2g
5. Metoda Kaltenborna i Evjenth'a, Metoda B. Mulligana, podstawowe złożenia i rodzaje technik. Wskazania i przeciwwskazania. 2g
6. Terapia czaszkowo – krzyżowa wg. J. Uplegera, Mikrokinetyzacja, Neuromobilizacje wg. D. Buttlera. Podstawy teoretyczne, techniki badawcze i i terapeutyczne 2g
7. Zaliczenie semestralne: sprawdzian wiedzy: test pisemny 1g

Ćwiczenia:

Semestr 3 – 39 godziny

- Gabinet terapii manualnej – zapoznanie się z obsługą sprzętu znajdującego się w gabinecie, oraz zasadami bhp i regulaminem przedmiotu. 1 g
- Higiena i ergonomia pracy terapeuty. Podmiotowy i przedmiotowy wywiad dla potrzeb terapii manualnej. Dokumentacja fizjoterapeutyczna. 1g
- Przygotowanie pacjenta do diagnostyki i terapii. 1g
- Praktyczne przedstawienie technik terapeutycznych metody Terapii manualnej w modelu holistycznym 3g
- Przedstawienie i opanowywanie podstawowych metod diagnostycznych i ich interpretacja 3g
- Diagnostyka czynnościowa i różnicowa w zaburzeniach układu ruchu 3g

- Badanie statyki miednicy, testy różnicujące zespoły korzeniowe i pseudokorzeniowe 3g
- Diagnostyka i terapie zaburzeń wybranych nerwów obwodowych. Testy napięciowe. Neuromobilizacje wg. D. Buttlera. 3g
- Badanie zaburzeń w stawach międzywyrostkowych oraz prezentacja podstawowych technik terapii manualnej umożliwiających ich naprawę. 3 g
- Test czynnościowe w terapii manualnej, Test Piedellou, test Laseque`a, test Derbolowskiego, test kolców i inne. 3 g
- Metoda Kaltenborna i Evjenth , demonstracja technik diagnostycznych i terapeutycznych 3 g
- Metoda B.Mulligana, demonstracja technik diagnostycznych i terapeutycznych 3 g
- Metoda terapii czaszkowo-krzyżowej, demonstracja technik diagnostycznych i terapeutycznych 3 g
- Relaksacja punktów spustowych – metodyka zabiegu, wskazania i przeciwwskazania. 3 g
- Masaż izometryczny – wskazania, przeciwwskazania, metodyka zabiegu. 3 g

Semestr 4 – 22 godziny

- Badanie statyki miednicy- ewaluacja stopnia znajomości technik. 3 g
- Techniki mobilizacji – ewaluacja technik już poznanych i wprowadzenie nowych 3 g
- Techniki masażu poprzecznego tkanek miękkich - ewaluacja technik już poznanych i wprowadzenie nowych 3 g
- Neuromobilizacje nerwów obwodowych kończyny dolnej i górnej – ewaluacja testów napięciowych 3g
- Terapia wg. B. Mulligana - Techniki "NAGS", "SNAGS" i "MWM" 3g
- Techniki poizometrycznej relaksacji mięśni- PIR 3g
- Techniki diagnostyki różnicowej zespołów korzeniowych i pseudo korzeniowych 2g
- Badanie zablokowania czynnościowego stawów międzywyrostkowych- poszukiwanie kierunku mobilizacji 2g

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną po 3 semestrze teoretyczne i praktyczne

Sem. 3 Zaliczenie z oceną: kolokwium (wiedza), 2 kolokwia (sprawdzian umiejętności)

Sem.4. 2 kolokwia (sprawdzian wiedzy i umiejętności)

Egzamin końcowy: wpis wirtualny na podstawie sumy ocen z sem. 3 i 4

Literatura:

SEMESTR III i IV

Podstawowa:

1. *Kaltenborn F.: Manualne Mobilizacje stawów kończyn.ROLEWSKI Toruń 1996.*
2. *Kaltenborn F.: Kręgosłup badanie manualne i mobilizacje. ROLEWSKI Toruń 1998.*
3. *Cyriax J. H. Cyriax Ilustrowany Podręcznik Medycyny Ortopedycznej. DB Publishing, Warszawa 2010*
4. *Hartman L.: Podręcznik technik osteopatycznych. ZL NATURA Kielce*
5. *Lewit K.: Terapia manualna w rehabilitacji chorób narządu ruchu. ZL NATURA Kielce*
6. *Arkuszewski Z. Podręcznik medycyny manualnej. Atlas zabiegów - kręgosłup szyjny, Elipsa-Jaim, Kraków 2009.*
7. *Arkuszewski Z. Podręcznik medycyny manualnej. Atlas zabiegów Elipsa-Jaim, Kraków 2007*
8. *Szczygieł A.: Nowoczesna koncepcja efektywnego usprawniania Pacjentów. System Mulligana „SNAGS”, NAGS*
9. *Rakowski A.: Kręgosłup w stresie. GWP Gdańsk 2001.*
10. *Nowotny J.: Podstawy fizjoterapii ;, wydawnictwo Kasper, 2004, wyd 4*
11. *Zembaty A.: Kinezyterapia tom II, 2003, wyd I, Kasper*
12. *Ackermann W. Chiropraktyka ukierunkowana. Diagnostyka i Technika; Natura Medica, Poznań 2000*
13. *Drobner. Z: Wprowadzenie do terapii czaszkowo-krzyżowej. Wydawnictwo Rolewski, Nowa Wieś 2002.*
14. *Kasperczyk T.: Mucha D.: Podstawy Terapii Manualnej, JET Kraków 2012*

Bilans punktów ECTS (1 pkt ECTS – 25-30 godz. pracy studenta):

<i>Aktywność</i>	<i>Obciążenie studenta</i>
Udział w wykładach	13 godz.
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	10 godz.
Udział w ćwiczeniach	61 godz.
Przygotowanie się do ćwiczeń	20 godz.

Konsultacje	10 godz.
Przygotowanie się do kolokwów	20 godz.
Całkowite obciążenie pracą studenta	144 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	5 ECTS